

RAFAŁ MAĆKOWIAK
UNIwersytet Łódzki

<http://dx.doi.org/10.18778/8088-705-3.11>

YOUTUBE NA LEKCJI JĘZYKA POLSKIEGO JAKO OBCEGO

SŁOWA KLUCZOWE: YouTube, NAUCZANIE JĘZYKA POLSKIEGO JAKO OBCEGO, MEDIA, KULTURA, ROZRYWKA

1. WSTĘP

„Młode pokolenie XX wieku, ‘wychowane na telewizji’ i korzystające w szerokim stopniu z masowych środków przekazu informacji, przyzwyczajone jest do przyjmowania wiedzy w oparciu o obraz i odpowiednio przystosowany do niego komentarz” – tak w roku 1980 pisał Jerzy Brzeziński o pokoleniu, które ówcześni glottodydaktycy nauczali. Obecne młode pokolenie z przełomu XX i XXI wieku to pokolenie Internetu, następcy pokolenia telewizji, a obecni lektorzy to w dużej mierze dorosłe pokolenie telewizji. Lektorzy ci chętnie sięgają po różnego rodzaju multimedia, które urozmaicają lekcje języka polskiego jako obcego, ponieważ sami, gdy byli młodzi, lubili urozmaicone lekcje. Można powiedzieć, że współcześni studenci wychowani w dobie Internetu, wręcz wymagają od nauczyciela korzystania podczas lekcji z filmików, piosenek czy animacji¹.

Jako lektor języka polskiego jako obcego często korzystam z tego typu środków dydaktycznych, a przygotowując blok lekcyjny, staram się, żeby chociaż kilka minut było wypełnionych multimediami, które najlepiej, gdyby były umieszczone jako przerywnik w połowie czasu lekcyjnego, aby po prostu pobudzić, uaktywnić studentów. Najczęściej sięgam po materiały opublikowane w serwisie YouTube, ponieważ

---

¹ Współczesne lekcje nie powinny już być zwykłymi lekcjami języka polskiego jako obcego (jpjo), gdzie korzystamy wyłącznie z tablicy oraz podręcznika, ale powinny to być lekcje języka polskiego jako obcego 2.0 (jpjo 2.0), czyli takie gdzie wykorzystywane są różnorodne multimedia i pokazywana jest kultura popularna [patrz Kajak 2012].

można tam znaleźć wiele interesujących multimediiów na niemalże każdy temat. Portal ten ciągle jest uzupełniany i rozwijany, dlatego jeśli czegoś nie można znaleźć dzisiaj, to jest duże prawdopodobieństwo, że za jakiś czas pojawi się na YouTube. Potencjał tego portalu dostrzegło już kilka polskich szkół językowych, które uczą między innymi języka polskiego jako obcego. Szkoły te publikują na portalu filmiki, które pozwalają studentom utrwalać poznane podczas lektoratu elementy języka polskiego. Nieco więcej na ten temat przedstawię w dalszej części artykułu. Nasuwa się pytanie – czy wykorzystanie podczas zajęć filmików umieszczonych w serwisie YouTube jest legalne?

2. YOUTUBE A PRAWO

Na pytanie – czy można legalnie używać materiałów pozyskanych z portalu YouTube – odpowiedź można znaleźć na wielu forach internetowych poświęconych prawu. Przykładowo identyczne pytanie na temat legalności użycia filmów z portalu YouTube nurtowało jednego z użytkowników forum legalnakultura.pl, który zadał tam następujące pytania:

Jestem nauczycielem i chciałbym wykorzystać na lekcji materiały z YouTube. Chciałbym to odtwarzać publicznie podczas lekcji, stąd pytanie czy to jest legalne? Czy, z powodu problemów z prezentacją online, mogę takie filmy ściągnąć i odtwarzać legalnie z komputera? Czy ingerencja w taki ściągnięty film, np. skrócenie go, jest legalne? Czasem nie wszystko jest ciekawe, a pilnowanie na lekcji, w której sekundzie filmik wyłączyć jest czasochłonne.

(www.legalnakultura.pl/pl/prawo-w-kulturze/zapytaj-prawnika/blog/343)

Odpowiedzi na powyższe pytania udzieliła prawniczka – Emilia Chmielewska:

Zasadniczo na wykorzystywanie rozpowszechnionych utworów bez uprzedniego uzyskania zgody w ramach szkół i innych placówek dydaktycznych lub naukowych **zezwała art. 27 ustawy o prawie autorskim**. Stanowi on, iż „instytucje naukowe i oświatowe mogą, w celach dydaktycznych lub prowadzenia własnych badań, korzystać z rozpowszechnionych utworów w oryginale i w tłumaczeniu oraz sporządzać w tym celu egzemplarze fragmentów rozpowszechnionego utworu”.

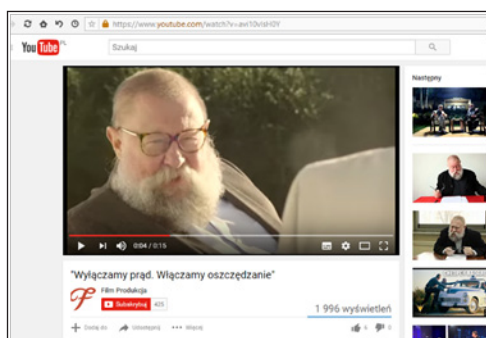
Emilia Chmielewska (prawnik), Traple Konarski Podrecki i Wspólnicy sp.j.
(www.legalnakultura.pl/pl/prawo-w-kulturze/zapytaj-prawnika/blog/343)

Reasumując, lektorzy języka polskiego, zarówno podczas lekcji grupowych, jak i nauki indywidualnej mogą korzystać z filmów opublikowanych na YouTube. Mogą wykorzystywać całe materiały, a także ich fragmenty.

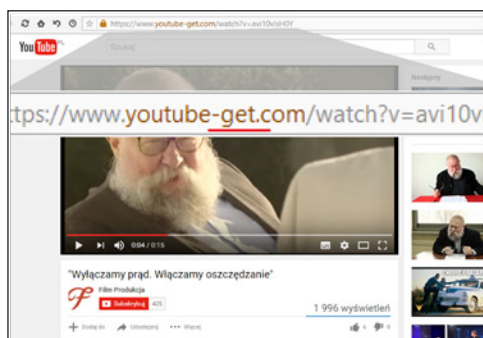
Znając polskie realia, wiem, że zdarza się, iż w jednostce, w której prowadzimy lektorat z języka polskiego jako obcego nie ma dostępu, stałego lub tymczasowego, do Internetu, wówczas lekcja przygotowana na podstawie materiałów pochodzących z portalu YouTube nie może być właściwie zrealizowana. Chyba że lektor wcześniej pobrał z tego portalu potrzebne materiały, ale tu pojawia się pytanie – jak można je uzyskać?

3. POBIERANIE MATERIAŁÓW Z YOUTUBE

Istnieje wiele stron internetowych umożliwiających pobieranie filmów z YouTube'a, ale z doświadczenia wiem, że część z nich jest płatna, a część pozwala pobrać wyłącznie filmiki w niskiej jakości, inne strony z kolei są bardzo skomplikowane w obsłudze. Sam natomiast po przetestowaniu wielu z tych portali korzystam z jednego bardzo prostego sposobu pobierania filmów z YouTube'a. Poniżej prezentuję krótką instrukcję korzystania ze strony, która umożliwia w prosty sposób pobieranie plików. Uwaga! Aby skorzystać z tego sposobu, trzeba mieć poprawnie skonfigurowany komputer, to znaczy zainstalowany program Java, który można bezpłatnie pobrać ze strony www.java.com/pl/download/. Następnie trzeba w panelu starowania komputera zmniejszyć poziom zabezpieczeń pobranego programu. Kiedy już to wszystko zrobimy, otwieramy stronę z filmem, który chcemy pobrać, np. reklamę z Jerzym Bralczykiem w roli głównej „Wylączamy prąd. Włączamy oszczędzanie” (grafika 1) i modyfikujemy adres strony internetowej poprzez dodanie po wyrazie „youtube” słowa kluczowego „-get” (grafika 2). Na przykład www.youtube.com/watch?v=avi10vlsH0Y zamieniamy na www.youtube-get.com/watch?v=avi10vlsH0Y i naciskamy przycisk enter na klawiaturze, aby przejść do nowej strony.

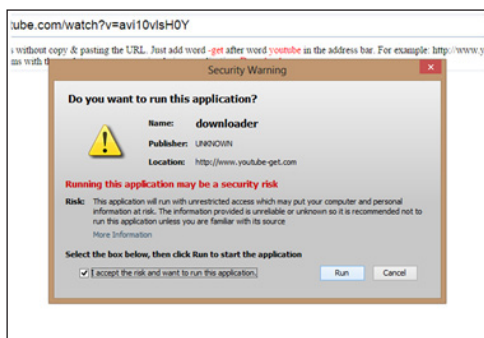
GRAFIKA 1

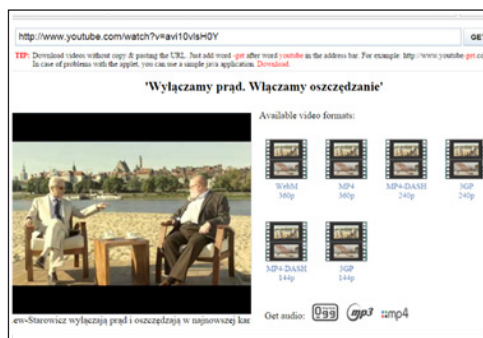
GRAFIKA 2

Akceptujemy jedno lub dwa okienka z zabezpieczeniami (grafika 3), różnica w ich liczbie jest uzależniana od typu przeglądarki. Gdy otworzy się właściwa strona internetowa (grafika 4), klikamy po prawej stronie na jeden z obrazków przypominających klatki taśmy filmowej i pobieramy film w wybranym przez nas formacie. Możliwe do pobrania formaty umieszczone są pod obrazkami klatek filmowych, np. MP4 czy 3GP. Po zakończeniu pobierania plik zostanie zapisany na dysku twardym naszego komputera.

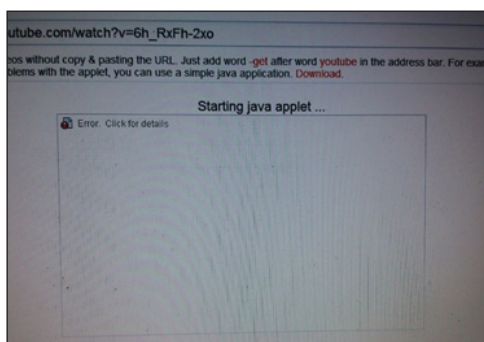
Jeśli natomiast nie mamy dobrze skonfigurowanego komputera i nie wyświetla nam się prawidłowo strona umożliwiająca pobranie filmików (grafika 5), to twórcy portalu dają inną możliwość ściągnięcia interesującego nas pliku. Wystarczy kliknąć napis „download”, który znajduje się na górze strony (grafika 6) i pobrać niewielki program, dzięki któremu już zawsze będziemy mogli bezproblemowo pobierać pliki z portalu YouTube. Warto go zapisać np. na pulpicie, żeby zawsze był widoczny.

GRAFIKA 3

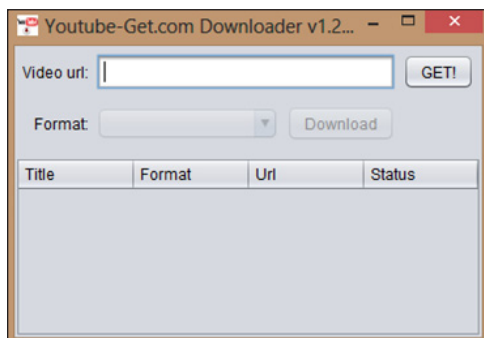
GRAFIKA 4

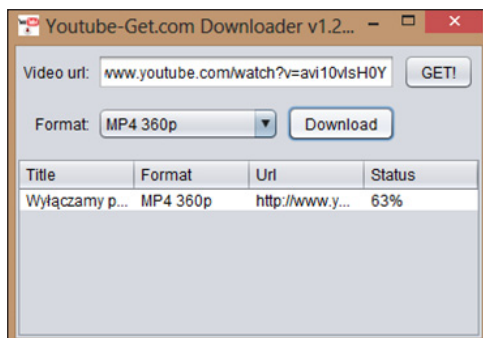
GRAFIKA 5

GRAFIKA 6

GRAFIKA 7

GRAFIKA 8

Po pobraniu i uruchomieniu programu powinno otworzyć się okienko, które zilustrowane zostało na grafice 7. Następnie w polu „Video url” wpisujemy adres interesującego nas filmu opublikowanego na YouTube. Wybieramy format filmu i naciskamy przycisk „Download” (grafika 8).

Gdy już wiemy, jak pobierać interesujące nas materiały z portalu YouTube, zobaczmy, jak możemy je wykorzystać na lektoracie języka polskiego jako obcego. Prezentowane poniżej materiały zostały przeze mnie sprawdzone i wykorzystane na lekcjach języka polskiego.

4. PRZYKŁADY ĆWICZEŃ Z WYKORZYSTANIEM MATERIAŁÓW Z PORTALU YOUTUBE

4.1. RECYTACJE (NA PRZYKŁADZIE *LOKOMOTYWY* JULIANA TUWIMA) – POZIOM A2/B1

Ćwiczenie rozpoczynamy od rozdania słuchaczom tekstu wiersza Juliana Tuwima, w którym brakuje kilku rzeczowników, i prosimy, aby go przeczytali oraz podkreślili niezrozumiałe wyrazy, które następnie im tłumaczymy. Karta pracy do tego ćwiczenia wygląda następująco:

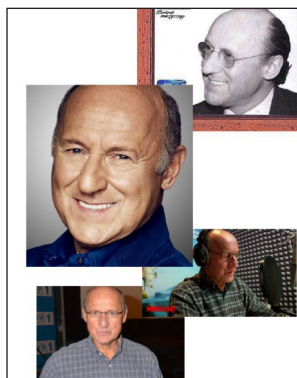
Julian Tuwim – Lokomotywa	
Stoi na stacji ..... ¹	Para – buch!
Ciężka, ogromna i pot z niej spływa –	Koła – w ruch!
Tłusta oliwa.	Najpierw
Stoi i sapie, dyszy i dmucha,	powoli
Żar z rozgrzanego jej ..... ² bucha:	jak żółw
Buch – jak gorąco!	ociężałe
Uch – jak gorąco!	Ruszyła
Puff – jak gorąco!	maszyna
Uff – jak gorąco!	po szynach
Już ledwo sapie, już ledwo zipie,	ospale.
A jeszcze palacz węgiel w nią sypie.	Szarpnęła wagony i ciągnie z mozołem,
..... ³ do niej podoczekpiali	I kręci się, kręci się koło za kołem,
Wielkie i ciężkie, z żelaza, stali,	I biegu przyspiesza, i gna coraz prędzej,
I pełno ludzi w każdym wagonie,	I dudni, i stuka, łomocze i pędzi.
A w jednym krowy, a w drugim konie,	A dokąd? A dokąd? A dokąd? Na wprost!
A w trzecim siedzą same ..... ⁴	Po torze, po torze, po torze, przez most,
Siedzą i jedzą tłuste kielbasy.	Przez góry, przez tunel, przez pola, przez las
A czwarty wagon pełen bananów,	I spieszy się, spieszy, by zdążyć na czas,
A w piątym stoi sześć fortepianów,	Do taktu turkoce i puka, i stuka to:
A w szóstym armata, o! jaka wielka!	Tak to to, tak to to, tak to to, tak to to,
Pod każdym kołem żelazna belka!	Gładko tak, lekko tak toczy się w dal,
W siódmym dębowe stoły i szafy,	Jak gdyby to była piłeczka, nie stał,
W ósmym słoń, ... ⁵ i dwie żyrafy,	Nie ciężka maszyna zziajana, zdyszana,
W dziewiątym – same tuczone świnię,	Lecz fraszka, igraszka, zabawka blaszana.
W dziesiątym – kufry, paki i skrzynie,	A skądże to, jakże to, czemu tak gna?
A tych wagonów jest ze czterdzieści,	A co to to, co to to, kto to tak pcha?
Sam nie wiem, co się w nich jeszcze mieści.	Że pędzi, że wali, że bucha, buch-buch?
Lecz choćby przyszło tysiąc ..... ⁶	To para gorąca wprawiła to w ruch,
I każdy zjadłby tysiąc kotletów,	To para, co z kotła rurami do tłoków,
I każdy nie wiem jak się wyteżał,	A tłoki kołami ruszają z dwóch boków
To nie udźwigną – taki to ciężar!	I gnają, i pchają, i pociąg się toczy,
Nagle – gwizd!	Bo para te tłoki wciąż tłoczy i tłoczy,
Nagle – świst!	I koła turkocą, i puka, i stuka to:
	Tak to to, tak to to, tak to to, tak to to!...

Klucz: 1 – lokomotywa, 2 – brzucha, 3 – wagony, 4 – grubasy, 5 – niedźwiedź, 6 – atletów
Tekst pochodzi ze strony: www.czasdzieci.pl/czytanki/id,1274b6-lokomotywa.html

Uruchamiamy filmik, który jest mistrzowską recytacją wiersza w wykonaniu Wojciecha Pszoniaka, Daniela Olbrychskiego i Piotra Fronczewskiego (film nagrany został w 1979 roku, a zobaczyć go można na stronie: www.youtube.com/watch?v=NLT_Yx5yhGo). Studenci podczas trwania nagrania słuchają, oglądają i uzupełniają brakujące fragmenty w pierwszej części tekstu, które celowo występują tylko na początku, ponieważ podczas drugiej części filmu słuchacze muszą mieć

czas, by przyrzeć się występującym recytatorom. Po obejrzeniu filmu sprawdzamy luki w tekście i prosimy studentów, aby opisali wygląd aktorów. Następnie pokazujemy plansze ze współczesnymi wizerunkami recytatorów (grafika 9, 10 i 11) i także prosimy o opisanie ich lub, w bardziej zaawansowanej językowo grupie, możemy poprosić o porównanie aktorów z 1979 roku z ich obecnymi wizerunkami.

Na zakończenie ćwiczenia pokazujemy planszę ze zdjęciami Juliana Tuwima (grafika 12), a następnie opowiadamy o nim i opisujemy go.

GRAFIKA 9²GRAFIKA 10³GRAFIKA 11⁴GRAFIKA 12⁵

² Do stworzenia planszy wykorzystano zdjęcia z następujących stron internetowych: www.teatr6pietro.pl/artysty/piotr-fronczewski; www.empik.com/portrety-zlota-kolekcja-fronczewski-piotr,182523,muzyka-p; www.managerplus.pl/piotr-fronczewski-nowym-glosem-kampanii-ppk-sa-i-ppk-intercity/; www.frona.pl/a/piekne-wyznanie-wiary-piotra-fronczewskiego-masz-dosc-wynurzen-celebrytow-zobacz,75008.html.

³ Do stworzenia planszy wykorzystano zdjęcia z następujących stron internetowych: www.pl.wikipedia.org/wiki/Wojciech_Pszoniak; www.film.onet.pl/wojciech-pszoniak; www.pachniewicz.wordpress.com/2010/10/04/; www.toya.net.pl/portal/kino/aktor/4874.

⁴ Do stworzenia planszy wykorzystano zdjęcia z następujących stron internetowych: www.culture.pl/pl/artykul/olbrychski-jako-ksiazd-w-filmie-cud; www.gala.pl/artykul/daniel-olbrychski-mialem-nadmiar-dobrych-kart; www.kozaczek.pl/plotka.php?id=42955; www.alchetron.com/Daniel-Olbrychski-299961.

⁵ Do stworzenia planszy wykorzystano zdjęcia z następujących stron internetowych: www.zss1.tarnobrzeg.pl/goniec/?p=564; www.stairway.blox.pl/2013/02/Rok-Juliana-Tuwima.html; www.tuwim.org/index.php?galeria; www.slideshare.net/BeataMinta1/julian-tuwim-51774203.

4.2. PIOSENKI DLA DOROSŁYCH (NA PRZYKŁADZIE *Klubu Wesołego Szampana* FORMACJI NIEŻYWYCH SCHABUFF) – POZIOM B1

Warto szukać piosenek, w których powtarzana jest pewna struktura zdaniowa, jak na przykład utwór *Klubu Wesołego Szampana*, który zbudowany został w oparciu o tryb przypuszczający, dlatego też idealnie nadaje się do tego, by utrwaląc konstrukcje tego trybu. Ćwiczenie zaczynamy od rozdania kart pracy:

Formacja Nieżywych Schabuff – Klub Wesołego Szampana*	
<p>A gdybym miał Cię .....¹, to co byś powiedziała? A .....² gdybym chciał, czy coś byś przeciw miała?</p> <p>Chciałabym, chciała, chciałabym, chciała Chciałabym, chciała, chciałabym, chciała</p> <p>A gdybym był krogulcem, to co byś .....³? I gdybym .....⁴ z teczką, do łóżka i twego ciała?</p> <p>Chciałabym, chciała, chciałabym, chciała Chciałabym, chciała, chciałabym, chciała</p> <p>A gdybym .....⁵ młotkowym, w fabryce z młotkiem szalał to co byś powiedziała, czy coś byś przeciw .....⁶?</p> <p>Drżałabym, drżała, drżałabym, drżała Drżałabym, drżała, drżałabym, drżała</p> <p>A .....⁷ musiał odejść z teczką od twego ciała, ...⁸ do robala to co byś powiedziała?</p> <p>.....⁹ ...</p>	<p>Proszę dopisać własną zwrotkę:</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>

Klucz: 1 – zjeść, 2 – ugryźć, 3 – powiedziała, 4 – przyszedł, 5 – był, 6 – miała, 7 – gdybym, 8 – uciekać, 9 – żałowałabym

* Tekst pochodzi ze strony: www.tekstowo.pl/piosenka,formacja_niezywych_schabuff,klub_wesolego_szampana.html

Prosimy studentów, aby zapoznali się z tekstem, a następnie uruchamiamy filmik z amatorskim teledyskiem do piosenki (www.youtube.com/watch?v=o_Y-M4liZK8). Teledysk zawiera tekst utworu, dlatego podczas pierwszego słuchania nie można pokazywać słuchaczom ekranu monitora. Sprawdzamy luki i odtwarzamy teledysk jeszcze raz, w tym momencie można już pokazać tekst towarzyszący piosence, utrwali to pisownię cząstki „by” z różnymi czasownikami w trybie

przypuszczającym. Na zakończenie ćwiczenia prosimy studentów, aby sami stworzyli zwrotkę piosenki, a następnie ją odczytali.

4.3. PIOSENKI DLA DZIECI (NA PRZYKŁADZIE *DOMOWYCH SPRZĘTÓW ELEKTRYCZNYCH*) – POZIOM A1

Analogicznie jak w poprzednich ćwiczeniach, tak i tutaj pracujemy z tekstem, w którym umieszczono kilka luk. Karta pracy tego ćwiczenia wygląda następująco:

<p style="text-align: center;">Domowe sprzęty elektryczne sl. i muz. A. Jędrzejewska- Stachura*</p> <p>1. Radio, pralkę czy .....¹, często też .....², czy telefon, czy .....³, czasem także .....⁴, sprzęty takie w domu mamy i z nich chętnie korzystamy.</p> <p>2. Czemu służą, wszyscy wiemy, trochę o nich opowiemy: przez .....⁵ rozmawiamy, w zamrażarce – zamrażamy, ...⁶ wszystko w mig miksuje, a .....⁷ – porządkuje.</p>	<p>3. Telewizję .....⁸, radia chętnie też .....⁹, na kuchence – .....¹⁰, a żelazkiem .....¹¹, pralka daje czyste pranie, aż się miło robi mamie.</p>
---	--

Klucz: 1 – lodówkę, 2 – sokowirówkę, 3 – suszarkę, 4 – zamrażarkę, 5 – telefon, 6 – mikser, 7 – odkurzac, 8 – oglądamy, 9 – słuchamy, 10 – gotujemy, 11 – prasujemy

* Tekst pochodzi ze strony: www.mp17siedlce.net/grupy/gr-4-wesole-nutki/81-piosenka-domowe-sprzety-elektryczne-sl-i-muz-a-jedrzejewska-stachura

Ważne, aby tekst z kolumny lewej znalazł się innej stronie niż tekst z prawej. Chodzi o to, by studenci nie widzieli ostatniej zwrotki piosenki. Amatorski teledysk do tego utworu wzbogacony został o pokaz slajdów, w którym prezentowane są przedmioty elektryczne codziennego użytku (teledysk dostępny na stronie: www.youtube.com/watch?v=o_Y-p4oiZK8). Uruchamiamy piosenkę, kierując ekran w stronę studentów. Utwór należy odtworzyć dwukrotnie. Następnie sprawdzamy luki, w których trzeba było wstawić odpowiedni rzeczownik, i przechodzimy do zwrotki trzeciej. Prosimy studentów, by sami lub w parach intuicyjnie uzupełnili tekst odpowiednimi czasownikami. Sprawdzamy komu udało się wykonać zadanie, a tym, którzy mają problem z ćwiczeniem pomagamy. Na koniec rozdajemy obrazki (grafiki 13 i 14) i prosimy o uzupełnienie nazw przedmiotów. Wpisana pierwsza litera i kropki, które oznaczają liczbę liter w wyrazie, mają na celu ułatwienie wykonania tego zadania.

4.4. FILMY EDUKACYJNE I ROZRYWKOWE (NA PRZYKŁADZIE *HISTORII INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ* ORAZ *MATURA TO BZDURA*) – POZIOM B1/B2

Ćwiczenie dla grupy zaawansowanej językowo. Najlepiej zrealizować je w grupie polonijnej, która w przyszłości chce studiować ekonomię lub stosunki międzynarodowe. Początek ćwiczenia polega na rozdaniu kart pracy:

Unia Europejska
1) Ile gwiazdek jest na flagie Unii Europejskiej? .....
2) Jak nazywa się hymn Unii Europejskiej? .....
3) W którym roku Polska wstąpiła do Unii Europejskiej? .....
4) Czy Ukraina należy do Unii Europejskiej? .....
5) Czy Norwegia należy do Unii Europejskiej? .....
6) Gdzie znajduje się siedziba Parlamentu Europejskiego? .....
7) Które miasto jest umowną stolicą Unii Europejskiej? .....
8) Kto w latach 2009–2012 był przewodniczącym Parlamentu Europejskiego? .....
9) Rozszyfruj skróty:
EWG .....
EWWiS .....
10) Czy Rumunia należy do Unii Europejskiej? .....
11) Co to jest strefa Schengen? .....

Klucz: 1 – 12, 2 – Oda do Radości, 3 – 2004, 4 – nie, 5 – nie, 6 – w Strasburgu, 7 – Bruksela, 8 – Jerzy Buzek, 9 – EWG (Europejska Wspólnota Gospodarcza), EWWiS (Europejska Wspólnota Węgla i Stali), 10 – tak, 11 – strefa, w której zniesiono kontrolę osób przekraczających granice między państwami członkowskimi układu z Schengen

Prosimy studentów, aby odpowiedzieli na pytania, po czym uruchamiamy film edukacyjny *Historia integracji europejskiej* (dostępny na stronie: www.youtube.com/watch?v=qgQLYfExMc). Ze względu na długość tego filmu najlepiej pokazać tylko te jego fragmenty, w których występują odpowiedzi na powyższe, umieszczone w karcie pracy pytania. Następnie sprawdzamy odpowiedzi i na koniec, aby rozbawić słuchaczy, uruchamiamy poświęcony tematyce Unii Europejskiej odcinek programu rozrywkowego *Matura to Bzdura* (film dostępny na stronie: www.youtube.com/watch?v=MMBt7_wumYA), w którym przypadkowo zapytani Polacy odpowiadali na identyczne pytania, które wystąpiły przed chwilą w karcie pracy. Ludzie pytani podczas sondy ulicznej, często mylili się w odpowiedziach lub przynajmniej częściowo mijali się z prawdą.

GRAFIKA 13⁶GRAFIKA 14⁷

4.5. FILMY KONTROWERSYJNE (NA PRZYKŁADZIE WYPowiedzi WOJCIECHA CEJROWSKIEGO) – POZIOM B2

W grupie zaawansowanej językowo można sięgnąć po kontrowersyjne wypowiedzi, które są punktem wyjścia do rozmowy na dany temat. Podczas lektoratu można np. odtworzyć film z wypowiedzią Wojciecha Cejrowskiego (film można zobaczyć na stronie: www.youtube.com/watch?v=PjIeklb4hHw), który mówi:

Proszę się nie uczyć języków, to nie ma sensu. W każdym kraju jest inny język. Jak się człowiek nauczy angielskiego i pojedzie do Chin no to, to jest absurdalna sytuacja, kiedy dla obu stron ten język jest językiem obcym. To już lepiej, jak oni mówią do nas po chińsku, bo dla nich to jest język narodowy. My do nich mówimy po polsku, dla nas to jest język oswojony, wtedy przekaz medialny, mimika naszej twarzy, nasze gesty zgadzają się z przekazywaną treścią, a jak Państwo próbują w obcym kraju mówić po niemiecku albo po angielsku i dla obu stron to są obce języki. Dla nas drugi dla nich też drugi, to twarz mówi co innego niż usta (...).

Wojciech Cejrowski, Międzynarodowe Targi Turystyczne, 5–7 kwietnia 2013

Cejrowski tę dość kontrowersyjną tezę, że nie warto uczyć się języków, przedstawia, wzbogacając wieloma zabawnymi przykładami, często przy tym ironizując. Film ten idealnie nadaje się jako wstęp do lekcji, której tematyką są np. języki obce. Pytamy wtedy studentów: czy zgadzają się z opinią Cejrowskiego, czy znają jakieś inne języki obce niż polski, ile znają języków, co sprawia im największą trudność przy poznawaniu języka polskiego, a co jest w nim najłatwiejsze itd.

⁶ Do stworzenia planszy wykorzystano zdjęcia z następujących stron internetowych: www.allegro.pl/artukul/kuchenka-mikrofalowa-z-funkcja-gotowania-na-parze-czy-parowar-co-lepiej-wybrac-56229; www.rtvagd.wp.pl/kat,news,query,czajnik%20elektryczny,szukaj.html?tidaid=1183a7.

⁷ Do stworzenia planszy wykorzystano zdjęcia z następujących stron internetowych: www.euro.com.pl/miksery-reczne.bhtml; www.fit.pl/mobi/152/suszarka-do-wlosow-ma-100-lat,14.html.

5. INNE FILMIKI Z PORTALU YOUTUBE

5.1. FILMY I ANIMACJE NIEME – POZIOM OD A1 DO C2

Zajęcia można wzbogacić np. animacją Tomka Bagińskiego pt. *Katedra*. I w zależności od poziomu grupy tworzyć pytania i ćwiczenia do tego typu filmów. Na poziomie A można poprosić o opisanie wyglądu postaci lub tytułowej katedry, zaś na poziomie B lub C o interpretację filmu.

5.2. FILMY REKLAMOWE – POZIOM OD A1 DO C2⁸

Na YouTube znaleźć można wiele reklam, od bardzo prostych, które pokazują wyłącznie dany produkt, jego specyfikację i cenę, po te bardziej wyszukane wykorzystujące popularnych aktorów i posiadające rozbudowany scenariusz. Na przykład grupie z poziomu A można pokazać prostą reklamę z wyciszoną nazwą produktu i poprosić o nazwanie go, a na bardziej zaawansowanych poziomach poprosić o stworzenie własnej reklamy, na wzór tej pokazanej podczas lektoratu.

5.3. FILMY SZKÓŁ JĘZYKOWYCH (KURSY JĘZYKOWE) – POZIOM A1 DO C2

Coraz więcej szkół decyduje się na umieszczanie filmów edukacyjnych na portalu YouTube, np. POLONUS Łódzka Szkoła Języka Polskiego dla Cudzoziemców, od 2 lat nieprzerwanie publikuje nowe filmy, które mają na celu uczyć pewnych aspektów języka polskiego (filmy dostępne są na stronie: www.youtube.com/channel/UC9SeBSyrxEMtEUIQNjG3vTA/videos).

6. PODSUMOWANIE

Podsumowując, YouTube jest niesamowitym narzędziem pomagającym lektorowi języka polskiego jako obcego w urozmaiceniu zajęć. Niezależnie od tematyki konkretnych lekcji czy też rozwijanej w danym momencie sprawności językowej, zawsze znajdzie się coś na portalu YouTube, co będzie pasowało do planowanych zajęć. Współczesny wzorowy lektor musi wręcz korzystać podczas zajęć z różnych multimediiów, bo lektor XXI wieku to pedagog, który „używa technologii komputerowej, by wprowadzić nauczany materiał, wzmocnić (uatrakcyjnić) kształcenie lub ocenić stopień jego przyswojenia” [Zarzycka 2014], a w tym zadaniu bardzo pomaga mu materiał pozyskany z portalu YouTube.

---

⁸ Magdalena Foland-Kugler w jednym z artykułów podkreśla, że lektor powinien „zwracać uwagę słuchaczy na nowinki reklamowe i na językowe triki, które często wchodzą do zbioru cytatów używanych na co dzień przez Polaków” [2005]. Podzielał to zdanie i myślę, że tematyka reklam powinna stanowić ważny element chociażby jednej lekcji języka polskiego jako obcego.

BIBLIOGRAFIA

- Brzeziński J. [1980], *Pomoce i środki audiowizualne w nauczaniu języków obcych*, Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa.
- Foland-Kugler M. [2005], *Cudzoziemiec wobec polskiej reklamy*, [w:] *Nauczanie języka polskiego jako obcego i polskiej kultury w nowej rzeczywistości europejskiej*, Garncarek P. (red.), Zakład Graficzny Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa.
- Kajak P. [2012], *JPJO 2.0*, [w:] *Kultura popularna w nauczaniu języka polskiego jako obcego*, Garncarek P., Kajak P. (red.), Zakład Graficzny Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa.
- Zarzycka G. [2014], *Media w nauczaniu języków obcych. Koncepcje teoretyczne i wybrane rozwiązania metodyczne*, „Acta Universitatis Lodzensis. Kształcenie Polonistyczne Cudzoziemców”, nr 21, Glottodydaktyka-Media-Komunikacja. Negocjowanie znaczeń, Dembowska-Wosik I., Grochala B., Pałuszyńska E., Wojenka-Karasek M. (red.), Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- www.legalnakultura.pl/pl/prawo-w-kulturze/zapytaj-prawnika/blog/343